

บทที่

1 บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาปัจจัยสนับสนุนและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศจะต้องมุ่งสนับสนุนการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ ช่วยสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีของทุกคนในสังคมและช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และยังได้กำหนดแนวทางการพัฒนาระบบการขนส่งเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงเป็นโครงข่ายสมบูรณ์และลดต้นทุนทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทางและขนส่งไป ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ที่ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานคมนาคมขนส่ง สนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเดินทางจากระบบส่วนบุคคลเป็นระบบขนส่งสาธารณะอย่างเป็นรูปธรรม การปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการรถโดยสารสาธารณะในภูมิภาค รวมทั้งการปรับโครงสร้างการบริหารจัดการระบบขนส่งสาธารณะทั้งระบบเพื่อให้การบริการมีคุณภาพมาตรฐาน และเป็นธรรมต่อผู้ใช้บริการ

กระทรวงคมนาคมจึงได้กำหนดนโยบายพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานของประเทศให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติดังกล่าว โดยกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของไทย ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) มีเป้าหมายในการเสริมสร้างรากฐานความมั่นคงทางสังคม เศรษฐกิจ ความปลอดภัย และสร้างโอกาสในการแข่งขัน ให้ประเทศได้ประโยชน์สูงสุดจากการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งในระยะเร่งด่วนจะดำเนินการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมเชื่อมโยงกับเมืองหลักในภูมิภาค และแก้ไขปัญหาการจราจรจากเมืองหลักในภูมิภาคสู่ปริมณฑล เพื่อรองรับการเดินทางของประชาชนให้สามารถเดินทางจากต้นทางไปถึงปลายทางได้อย่างต่อเนื่อง สะดวกสบายปลอดภัย และมีต้นทุนในการเดินทางที่ต่ำ การพัฒนาและส่งเสริมระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมือง ระหว่างเมือง ให้เกิดการเชื่อมต่ออย่างมีประสิทธิภาพ สะดวก รวดเร็ว ประหยัด ท้ายถึง เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน รวมทั้งการแก้ไขปัญหาการจราจร (Mobility) ในการนี้ กระทรวงคมนาคมเห็นว่า จังหวัดอุดรธานีมีศักยภาพในการเป็นเมืองศูนย์กลางการคมนาคมและการท่องเที่ยวของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน โดยมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ สังคม และการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามในปัจจุบันจังหวัดอุดรธานีมีปัญหาด้านการขนส่งและจราจร โดยเฉพาะในเขตเมืองอุดรธานีซึ่งกำลังประสบปัญหาการจราจรติดขัดเช่นเดียวกับเมืองใหญ่อื่นๆ และยังขาดการพัฒนากระบวนขนส่งสาธารณะและจัดระบบการจราจรเพื่อรองรับการพัฒนาพื้นที่ในเขตเมืองอุดรธานีและพื้นที่ต่อเนื่องที่มีความต้องการเดินทางอันจะทำให้ปัญหาด้านการขนส่งและจราจรของจังหวัดอุดรธานียากต่อการแก้ไขและยังเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานคมนาคมขนส่ง รวมถึงการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในอนาคตอีกด้วย

ด้วยเหตุผลดังกล่าว กระทรวงคมนาคมโดยสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) จึงเห็นสมควรให้มีการศึกษาเพื่อจัดทำแผนแม่บทการพัฒนากระบวนขนส่งสาธารณะในเขตเมืองอุดรธานี เพื่อเป็นการแก้ปัญหาการจราจรอย่างเป็นระบบและยั่งยืน และพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะที่มีประสิทธิภาพให้เกิดการเชื่อมต่อและอำนวยความสะดวกในการเดินทางของประชาชน นักธุรกิจ และนักท่องเที่ยวรวมทั้งยังเป็นการลดการใช้และนำเข้าพลังงานจากต่างประเทศซึ่งจะเป็นการดำเนินงานพัฒนาโครงการระบบโครงสร้างพื้นฐานที่มีความสอดคล้องและเป็นไปตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงคมนาคม

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1) เพื่อจัดทำแผนแม่บทการพัฒนากระบวนขนส่งสาธารณะและโครงข่ายในเขตพื้นที่ศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนขนส่งสาธารณะที่มีประสิทธิภาพ ให้เกิดการเชื่อมต่อและอำนวยความสะดวกในการเดินทางของประชาชน
- 2) เพื่อจัดทำแผนการจัดระบบการจราจรในเขตพื้นที่ศึกษาเพื่อแก้ปัญหาระบบการจราจรอย่างเป็นระบบและยั่งยืน
- 3) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ความเหมาะสมเบื้องต้นด้านวิศวกรรม เศรษฐกิจ สังคม การเงิน ตลอดจนแนวทางและรูปแบบการลงทุนที่เหมาะสมและออกแบบเบื้องต้น (Preliminary Design) ของโครงการนำร่องกระบวนขนส่งสาธารณะในเขตพื้นที่ศึกษา
- 4) เพื่อจัดทำแผนการพัฒนาพื้นที่โดยรอบสถานีขนส่งสาธารณะหลัก รวมทั้งจุดจอดแล้วจรในเขตพื้นที่ศึกษา